

Hétfői

FRISS ÚJSÁG

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Nic. Filipescu (v. Arany J. u.) 3.

Felölös szerkesztő és kiadó:
Joláthy B. Zoltán

Előfizetési árak:
Romániában egy évre 200 Lei
Csehszlovákiában egy évre 90 cK.

Dr. Dobossy Endre,

Szatmármegye új főispánját a város és a megye közönségének különösen nagy lelkesedése mellett, impozáns ünnepi kezek között iktatták be méltóságába. A lelkes szeretetnek megnyilatkozása érthető. Kijárt ez egyfelől az embernek, akinek munkásságát mindig a törvénytisztelőnek, a megértésnek szelleme mozgatta, másfelől szólott annak a politikai változásnak, amely lidércnyomás alól szabadította fel a lelkeket s amelytől olyan nagyon nagyon sokat vár a tiz esztendő alatt sok megpróbáltatást ért polgárság. Az új kormány a jog, igazság, törvényesség és megbékülés szellemében lépett úralomra. Meghontja számunkra ismét a gyulafehérvári határozatoknak nyelvi és kulturális szabadságot jelentő teljesebbé menését. Kilátásba helyezi az itt élő nemzeteknek teljes szabadságát. Hangoztatja az összes hitfelekezetek egyenjogúságát. A teljes sajtószabadságot, a közélet terén való demokratikus kormányzatnak létesítését. Egyszóval, az új kormány a gyulafehérvári határozatoknak alapján áll és ígéri azoknak megvalósítását. Az új prefektus beiktatásának jelentőségét tehát a program adja meg, amelyet éppen tiz esztendője Gyulafehérváron leszögeztek. A mai kormánynak Szatmármegyei exponensét tehát az a lelkes bizakodással köszöntjük a főispáni székben, amely a gyulafehérvári pontokban képviselt politikai koncepciót s ezzel az együttműködésének lehetőségét reprezentálja számunkra. Az általános politikai jelentőségen felül Dr. Dobossy Endre prefektusi beiktatása ünnepet is jelent számunkra. Személyében egy olyan ember ül a prefektusi székben, aki közülünk való, a-

kit mienknek vallunk. Ismeri a mi gazdasági, kulturális bajainkat, ismeri a magyar léleknek mindenkor őszinte becsületességét. Az új főispánban közénk gyökerezett, jóérzésű, jog és törvénytisztelő embert

nyertünk, akit e vezető helyen is arra kérünk, hogy a kormányváltozással beigért rendszerváltozásban a legteljesebb mértékben érvényesítse mindazt, amelyet benne, mint nemesség vonást megismerünk.

Rehabilitáljuk id. Reiter Mórt

Csunya hajza egy régi, érdemes szatmári nagy vállalkozó ellen

(Szatmár, nov. 19) Régi megállapítás és százszorosan ismétlődő eset, hogy a közért való munkálkodás hálátlan mesteriség, amely a megérdemelt bábér helyett rendszerint töviskoszorúkat termel. Aki a közpályán működik, vagy a közjó érdekében tevékenységet fejt ki és kollektív érdekekért száll sikkra, az mindenkor ki van téve annak, hogy a tehetetlen düh szülte irigység belékap és érdemtelenül igyekszik szétmárcangolni. Eklátáns bizonyíték erre id. Reiter Mórnak. Szatmár város kereskedelme és ipara ezen kimagasló vezér férfianak az esete, akit éppen azok részéről ért durva és indokolatlan inzultus, akiknek az érdekében energia telt és odaadó működést fejtett ki. A kereskedelmi és iparkamarai alelnök választásra célzunk, amely id. Reiter Mór választotta meg egyik alelnökének és ebből kifolyólag egy kis frakció, amely különben is mindig ellenzékieskedik, — csunya hajszát és intrikát kezdett el Reiter ellen, hogy arra bírja, hogy erről a tisztségeről mondjon le. Az indok, amellyel ezt kívánják, — egészen naiv és rosszindulatú, mert más érvel nem tudnak felhozni, mint azt, hogy Reiter Mór nem iparos ember. És ezzel a motiválással szeretnének elriasztani egy olyan embert, aki egy emberöltőn átértékes és buzgó tevékenységet fejtett ki. Anélkül, hogy id. Reiter Mór védelmére kelnénk, — spontán és szárazon leközöl-

juk ennek a közéleti férfinak, a vele egyvívású kortársaitól szerzett biográfiáját, amely minden Demosthenesnél szebben és ékeesebben beszél és reflektori fényrel világít rá ennek az embernek a munkásságára, amelyből éveket áldozott azért, hogy a közérdekeit megvédje és előbbre vigye.

Id. Reiter Mór körülbelül 43 évvel ezelőtt került Szatmára, a Beszterce-naszód megyei Óradnáról, ahol édesatyja erdő-kitermelési vállalatánál, vízi és gőzfűrészt telepeinél sok és értékes gyakorlatra tett szert. Az iskolailag is képzett id. Reiter Mór, Szatmáron történt letelepedése alkalmával az elsőfokú iparhatóság által kiállított ipar engedélye alapján, amelyet még Tankóczy Gyula, mint akkori rendőrfőkapitány irtalál, — megbízatást kapott több nevezetes középület felépítésére. Így a többek között Bottyán Istvánál karöltve, ő vállalta a vilánytelepnek és a színház melletti kapcsolóházaknak a felépítését. A volt Ferdinand lakatya mellett markotányos épület építkezését is id. Reiter Mór kezeire bízták, aki azt Németh Józseffel közmegegyezésre be is fejezte. — De szinte se szeri, se száma azoknak a munkálatoknak, amelyeket id. Reiter Mórral végeztek el s amelyek egytől-egyik amellől bizonyítanak, hogy valahányszor a közérdekeiről volt szó, akkor mindig csak id. Reiter Mór elismert szaktudását vették igénybe. Egyébként id. Rei-

Vajjon

adetrónizált
Freund Cha-
im leben be-
lítja-e már,
hogy a hitközségi tagok úgy szeret-
ték őt, mint nyul a kőt? ...

ter Mór bízták meg továbbá a volt Honvéd lakatya zenepavillonjának felépítésével; ő készítette a Kioszkot; a ménlótelep; védőtöltést Szatmártól Szamosdaráig, azon a világhírű „Fligauf“ féle zárókészülékkel ellátott két szilipet; Beregszásztól Somlyón keresztül 12 km. hosszban a Szernye szabályozási munkálatait, a Szernyén keresztül 8 hidat; a kismajthényi megyei utat és 21 méteres hidat; id. Reiter Mór volt az első szatmári cserépgyárnak a megalapítója, akinek saját téglagyára volt a batizi uton, ahol itt készült legelőször a francia falcos cserép, szelepes műtű gőzgéppel itt évi 2 millió falitéglt és 1 millió cserépet gyártottak, gyártmányai világhírré tettek szert, mert elsőrendű iparosokat foglalkoztattott. Általában: még ma sincs olyan középítkezés, ahol mint szakértőt id. Reiter Mór meg ne hallgatnák és véleményére még ma is súlyt ne helyeznének. Id. Reiter Mór 1900-tól telkeket vásárolt a városban és azokon kisebb-nagyobb bérházakat emelt eladásra s ezzel nemcsak a város fejlődését segítette elő, de munkaalakokat is kreált, munkásait és tisztviselőit mindenkor pontosan fizette, — amit nem tehet letagadni tőle. — A volt bécsi kertben működött cserépkályhagyárából látták el a szatmári és a bikszádi zárdákat, valamint számos magánépületet az onnan kiké-
rült hírneves cserépkályhákkal és ott készültek a még ma is tetszetős „Terakották”, — faldíszítések is. De ha már id. Reiter Mór érdemeit illetőleg munkásságát akarjuk felsorolni, akkor nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy békében választott virilista volt s ő volt a szatmári Joint intézmények egyik legteljesebb alapítója, meg-

„Exelsior”

Kávé és Tea behozatal
Carei Nagy piac sarok
A legfinomabb kávé és
Tea beszerzési forrása

Posztó-szövet-vászon
paplan és kelengye
legolcsóbban a
Textil-Házban
Klein & Co.-nál. Deák-tér 21.

Megnyílt az új vasúzet,
hol műszaki és konyha berendezési szükségletét legolcsóbban
szerezheti be. FRIEDMANN és
LÁZAR Piata Bratianu 20.

650 lej, új finom
gyermekkosci
Hermannál

szervezője és a mai napig is ezeknek a humanus intézményeknek agilis elnöke. — Mindezek után mi a közönség józanabbik részére bizzuk annak megítélését, hogy tett-e id. Reiter Mór Szatmáron a közérdekében annyit, hogy róla csak a legnagyobb tisztelettel lehessen megemlékezni? Ime tehát így fest ennek az embernek az életrajza, akit most egy töredék ellenzik azon a címen, hogy

nem iparosember, — lemondásra akar kényszeríteni. Anélkül, hogy beleavatkozni akarnánk ebbe a kérdésbe, tisztán csak a józan logika elve alapján figyelmeztetjük és kérjük az illetékeseket, — ne engedjék távozni id. Reiter Mór arról a helyről, amely őt méltán megilleti és ne legyenek kevésköti annak a működésnek amelytől a Kereskedelmi és Iparkamara nagyon sokat várhat és remélhet.

Egymást érik a bűnös kezek manipulációjának leleplezése a szatmári postán.

(Szatmár, nov. 21) Alig csendesültek el a közönség előtt már jól ismert két és félmillió pénzeslevél kifosztása körüli szenzációk hullámai, — még alig barátkoztak meg ennek a nagystílű lopásnak letartóztatott tettesei: Lázár Joan és Balesa Constantin volt postatiszték a szatmári ügyészégi fogház zárt levegőjével, — máris újabb manipulációk jöttek a nyomára a szatmári postán, amelyben a nyomozást egyelőre „háziilag” három kiküldött inspektor vezette, de amelynek az övére nyeresz szálat azonban — kiszivárgott hírek szerint — már az arra illetékes nyomozóhatóságok vették a kezükbe.

A szatmári postahivatalban elhelyezett postafiókok bérletének már huzamosabb idő óta feltűnő volt, hogy a postafiókok bérletéért bizonyos időközökben felemelt bérösszegeket számíttak fel. Ez a bérfelemelés a legutóbbi alkalommal már 200-leire rugott. Egyik szatmári nagykereskedőnek sehogysémit sem tetszett ez a folytonos bérfelemelés s különösen gyanus lett neki ez az ügy, amikor a befizetett újabb bér differenciáról nem kapott rendes nyugtát, hanem csak egy darabka papírt, amelyen a befizetés megtörtént ugyan igazolva lett, de ez az átvételi elismervény — szokatlan módon — nem a rendes és a posta hivatal által előírt blankettán történt. Erre aztán érdeklődött a postahivatal vezetőjénél, aki nyomban behívatta a fiókok bérletét kezelő Popp Vida Irén postakezelőnőt, aki első zavarában nem tudott kielégítő választ adni az általa kiállított padridarabra vonatkozólag. A mindenkor puritán lel-

kiismeretességéről közismert postafőnök erre alaposan utánanézett a dolognak s az éppen rovincsolást végző három inspektor bevonásával tüzetes vizsgálatot indított ebben az ügyben és arra a meglepő felfedezésre bukkantak, hogy Popp Vida Irén egészen rendszert ült a fiókbérlek megkárosításával. Megállapítást nyert, hogy a bűnös postakezelőnő önkényesen magasabb díjakat szedett a felektől a fiókok használatáért s ezekről az összegekről sohasem adott szabályszerű nyugtákat. A vizsgálatot most abba az irányba is kiterjesztették, hogy ezek az üzelmek mennyi időre vezethetők vissza, hogy végeredményében mennyivel károsította meg a magáról ilyenformán, teljesen megfélemezett postakezelőnő a postafiókok bérletét. A nyomozás további vezetését az erre illetékes hatóságok vették a kezükbe s most már az ő feladatuk lesz megállapítani, hogy erre az újabb manipulációra mennyit fizet rá a szatmári közönség. Papp Vida Irént természetesen felfüggesztették állásától s ellene a bünygi eljárást folyamatba tették.

Itt említjük meg, hogy Nicsulescu Péter postatisztetis elmozdították a postától, akinek az volt a bűne, hogy egy hivatalos táviratot a kormányvátozásról elsikkasztott. Nicsulescu azonban ezt az elsikkasztott táviratot elvesztette, amelyet véletlenül éppen a rendőrség egyik szemfüles detektívje talált meg s így tudódott ki ez az egész hűtlenségi ügy, amiért most Nicsulescut jól dotált állásától megfosztották, sőt azon felül még meg is fogják büntetni.

Kevesebb nagyképűség, kisebb fontoskodás és több jó akarat kellene a szatmári színház iránt

(Szatmár, nov. 22) Már jó egynéhányszor leszögeztük, hogy a szatmári színház elsősorban is az itteni magyarság kulturális ügye és éppen ezért kötelességünknek tartottuk már az új rezsimről is a legszigorubb tárgyilagossággal megmondani

véleményünket. Mi mindenkor elfogulatlan bírálói voltunk és leszünk a színháznak és most is csak azt mondhatjuk, hogy Ferenczi társulata fegyelmezett, kötelességtudó szorgalommal — működik. Az előadások kifogástalanok, a vidéki színvonalon

tulmelkedőek, az összjáték precíz, minden szereplő tudja a szerepét és helyén van. Egyebet vidéki szintársulattól nem is szabad követelni. S mégis, — a napokban „Több Satumarei színházlátogató és bérlo” aláírással levelet hozott címünkre a posta, melyben az illetők arra kérnek bennünket, hogy Dr. Ferenczi Gyula színigazgatóhoz adresszált nyílt levelüket reprodukáljuk. Ebben a levélben egyes női szereplőkről van szó, akiket az igazgató különös szeretettel minden darabban szerepeltet s viszont ezzel szemben a levélírók előtt ugylátszik sokkal kedvesebb más női szereplőket a direktor teljesen mellőz s az illetők ebben látják okát a gyér érdeklődésnek. A levélben felsorolt neveket szándékosan elhallgatjuk, mert egyik művésznő sem akarjuk — a levélírók tapintatlanságát követve — megbántani, de annyit e levél alapján mindenesetre megállapítunk, — hogy a színházat sokan szeretnék igazgatni. Egyik operát akar, a másik pikáns vigjátékot stb. — Ha a szubrett udvarol tat: baj. Ha a primadonnának udvarolnak: baj. Egyiknek ez, a másiknak az a baja. Ezekkel a kérdésekkel foglalkoznak ugylátszik ma Szatmáron egyes emberek öltükben, keltükben, álltukban és talán még fekvő helyükön is. Feketekávé mellett szidják a szubrettet és a

szerelemest. A színház foglalkoztatja a kisdíjakot, az ügyvédjelöltet, sőt még komoly urakat is. — Színházi dolgokban ezek tekintélyeknek, egyedülálló szaktekintélyeknek képviselik magukat és a legtöbb esetben ezek akadályozzák meg a színház fejlődését, folytonos beleavatkozásukkal. Ez veszi kedvét a legtöbb ször az igazgatónak és ez szegi útját a színészet fejlődésének. A legtöbb ször teljesen hozzá nem értő emberek mondanak kritikát a színházról s azt hiszik, hogy a szatmári színház egyedül áll a föld kerekén és ennek kell teljesíteni minden kulturális és művészi kötelmet. Ahelyet, hogy gyakorlatban látogatnák az előadásokat, vannak egyesek, akik az ilyen nyakatekert szájhösködésekkel még azoknak a kedvét is elveszik a színházba járástól, akik komoly művészetet látnak a színházban és valószínűs műélvezettel nézik végig az egyes előadásokat.

Kevesebb nagyképűség, kisebb fontoskodás és több jóakarattal kelne el a szatmári színház iránt és csökkenteni kellene egyesek ferdén túlzott igényeit és képzelt műértősködését s mi azt hisszük, — egy csapásra megoldást nyerne színházunk folytonos gondokkal küzdő anyagi helyzete, — ez pedig az itteni magyarságnak eminens kulturális érdekét kellene, hogy képezze.

Hasznos tudnivalók díóhéjban letűnt kormány pártiak részére

— Kiskaté köpönyegforgatók használatára —

(Szatmár, nov. 23) A petrolaumot ezután kizárólag ipari és kereskedelmi célokra fogják felhasználni, nem panamázásra. — A kisajátítás fogalma ezután nem elsajátítást jelent. Tudatlanság és tanulatlanság nem kvalifikáció ezután. — Enyhítő körülmény a büntetlen előélet marad. — Betörések, lopások, sikkasztások és egyéb vagyon és közvagyon elleni vál-

lalkozások a jövőben nem részesíttetnek subvencióban. Nem feltétlenül kötelező ezután vasuton való utazások előtt az életbiztosítás. — Urnalopásban jártas egyének nem részesülnek előnyben a választásoknál. — Komassági és barátsági alapon zsiros hivatalt senki sem fog kapni. — Mindenkinek jog van bánatában öngyilkosnak lenni, aki sajnálja a liberálisokat

A nagypeleskeikeiek jogos és indokolt panasza az illetékesek figyelmébe ajánljuk

(Szatmár, nov. 25) Többbször irtunk már arról, hogy mennyire elhanyagolt, rossz állapotban vannak egyes utszakaszok vármegyénkben. Ez az állapot különösen a nagypeleskeiek részére most már egyenesen tűrhetetlenné és tarthatatlanná vált. A száraz időjárás még csak valahogy kedvezett a helyzetnek, mert takarta a bajt, — de most, hogy megindultak az esőzések, a máskor nagyforgalmu utszakaszon — Nagypeleske és Szatmár között — teljesen fellágyult az úttest és teljesen lehetetlenné, sőt egyene-

sen veszélyessé vált a közlekedés. Ez érthető is, hiszen tíz év alatt ez az úttest egyáltalán nem kapott utánpótlást. Ezzel az uttal, amelyre pedig égetően szükségük van a nagypeleskeieknek, senki sem törődik. A nagypeleskeik kénytelének Lázaron keresztül 15 kilométeres kerülővel bejönni Szatmárra, ha itt dolguk akad, — és az minden áldott nap akad, — mert Lázárig a cca. 3 kilométeres út emberre és állatra nézve évek óta teljesen járhatatlanná, sőt veszélyessé vált. Teljesen indokolt és jogos tehát a

nagypeleskeiek panasza akkor, amikor fizetik a magas utadókát és évtizedek óta a kutya sem törődik egyetlen célszerű közlekedési utjakkal. A nagypeleskeiek ezen indokolt sérelmét az illetékesek figyelmébe ajánljuk és bizunk benne, hogy ezen az anomálián is rövidesen segítve lesz.

Kozmetika

Rovatvezető: SCHILLER DEZSŐ.

Előbbi közleményünkben a serdülőkorban levő egyének-nél gyakran jelentkező pattanásokról volt szó; ennek folytatásaképp, az ugynevezett mitesszert (illetve bőrátká comedo) fogjuk részletesebben tárgyalni, mivel igen gyakori, kellemetlen jelenségei az arcnak. A mitesszer úgy jön létre, hogy a bőr faggyumirigyének kivetelő csővében a hámsejtek, bizonyos működési hiba következtében elszarusodnak, a faggyuváladék bennreked és lassanként a kivetelőcsövet zacskószerűen megduzzasztja, miáltal azután a mitesszer helye lassankint a bőrfelületén tulemelkedik és u. n. faggyucsapokat képez, melynek legfelső rétegére por és tisztáltság tapad és rendszerint egy sötét barnás pontot képez. Ha a mitesszert kinyomjuk, úgy a faggyucsap, mint a fekete fejű fehér hernyó kitolul a bőrből és egy jókora nyílást hagy maga után. Mitesszert ugyszólván minden arcon, illetve bőrrön találunk, azonban kozmetikus hibává csak akkor válik, ha tömegesen lép fel, természetesen elhanyagolva könnyen gyuladással hozza a bőrt és azonkívül kellemetlen pattanással fajúlnak. A mitesszer kezelése, amennyiben a bőr kevésbé érzékeny, igen eredményesen házilag is végezhető az előbbi pat-tanásokkal kapcsolatban, a múlt számunkban leírt módszer szerint. Midőn még nyomatókéosan megjegyezzük, hogy a legnagyobb tisztasággal kell eljár-nunk, mert igen könnyen egyszerű pattanásból gennyes furunkulusok képződhetnek, melyek igen makacs természetűek, eltekintve attól, hogy ennek gyógyulása nagyon hosszú lefolyású és a bőrrön mély nyomot hagy. Akinek nagyon mitesszeres a bőre, mindenesetre jól teszi, ha egy néhány szak-szerű kozmetikai arckezelést vesz igénybe, mert bármilyen feldicsért és reklámozott híres arckrémet, vagy arcvizet használ, attól a mitesszerek egye-dül nem fognak elmúlni, mivel

azokat a kozmetikai tudomány-mai állása is csak mechanikai uton tudja sikeresen eltávolítani.

Iparügyek

Iparostestvérek! Támogassátok a „Hét-fői Friss Ujság”-ot, hogy élni tudjon, adott esetben csakis ez fogja bátor szavával megvédeni érdekeiteket!

Az a sok igazságtalanság, hamis hitegetés, amelyet a letűnt kormány hosszú uralma alatt az ország kisiparos osztályával szemben elkövetett, büntetlenül nem maradt. Utólért a végzete. Szatmár iparos osztálya a bukott kormány temetésén nem sirt, nem könnyezett. Hullájának eltakarítása felett sirjanak azok a csalások, uszályhordók, akik hosszú éveken keresztül jogfosztással, lelkiismeretlenséggel, hamis ígéretekkel megrakott asztaluknál dusan lakmároztak az agyongyőrt kisiparosok rovására. Szatmár kisiparosai a bukás következtében lelki könnyebbülést éreznek. Lehullott testükről a megrozsdásodott bilincs, amely béklyóba szorította megélhetésüket és megakadályozta iparunk fejlődését. Borítsuk tehát le a letűnt korszaknak megfer-tőzött rendszerét a feledés fáty-lával és lássuk mit hoz az új időszak bekövetkezése és mit várhatunk az új kormánytól? Várjuk a sokat emlegetett gyulafehérvári nemzetgyűlésen ígért népjogok megadását. Várjuk a sokat szenvedett, lerongyolódott, reményét veszített kisiparos osztálynak felsegélyezését, talpra állítását, munka-alkalom teremtését, hogy szorgalmas munkája árán megkeresse a mindennapi kenyeret, mert ez a nagy tábor, ezt az országot vallja hazájának, ebben élni és dolgozni akar. Várjuk a megértés politikáját. Az ezerféle ipari sérelmek megszüntetését. Várjuk az ipar szabadságát. Várjuk a súlyos adók csökkentését, a kisipar olcsó kölcsönnel való ellátását a sovinizmus mellőzésével, végül nyomatókéosan várjuk a beteg-ségélyező pénztár autonómiájának teljes visszaállítását, meg-vizsgálását, hogy eme humá-nus, jótékony emberbaráti intézmény mennyire elkorcsosodott, miként lett más célok eszköze. Tíz éve várja, nélkülözi a kisiparos osztály eme sérelmek orvoslását. Tíz év alatt sok becsületes iparos existen-cia ment tönkre, semmisült meg. Az új kormány új erőt, új bizakodást jelent. Szatmár kisi-paros osztálya élénk érdeklődéssel néz a kormány működése elé, tőle várja a közelet

tisztulását, az ipar teljes átszervezését, új vágányra való terelését. Az ígéretek helyett tőle várja a céltudatos, komoly munkát, hogy végre megnyugvás, meglegeedés, jólét tüssön tanyát a jobb sorsot érdemlő kisiparosság sorai között.

— **Kinevezés.** A 70, 169 sz. miniszteri rendelet értelmében dr. Pop Camil, Nagybánya volt polgármestere a szatmári rend-őrség prefectusává nevezetett ki. Ugyanez a miniszteri rendelkezés Dumitrescu, eddigi rend-őrprefectust az erdélyi sziguran-cák vezérfelügyelőségéhez nevezte ki.

— **A városi állandó választmány a régi marad,** csak a lemondott három tag-nak a helyét rendeli betölteni a miniszterium vonatkozó ren-delete. Eszerint rövidesen meg-ejtik a három üres tanácsosis-zék betöltésére a választást és az előjelekből ítélve azok egyiké-re minden valószínűség szerint dr. Fischer Józsefet fogják be-választani, aki a multban tapasz-talltak szerint igen buzgó tagja volt a városi választmány-nak és igen sokat fáradozott a polgárság érdekében. Dr. Schla-getter Bálint megválasztása két-ségesnek látszik, mert a pol-gárság előtt még élénken em-lékezetes a választmányban ta-nusított „gyászmagyaros” viselkedése és az egyik helyi román lapban, a magyarságot meggyanúsító nyilatkozata, ami-ért a szatmári Magyar Párt is rosszallását fejezte ki.

Amíg a kereskedő pihen — dolgozik helyette a rek-lám.

— **Idegen állampolgárok figyelmébe.** A siguranta fel-hívja azokat az idegen állam-polgárokat, akik Satu-Mare vá-rost területén tartózkodnak és kérvényeiket az országban va-ló tartózkodás céljából annak idején a revíziós bizottságnak benyújtották, hogy tizenöt na-pon belül írásaik átvétele cél-jából okvetlenül jelentkezzenek a helybeli sigurantán (Sír. De-cebal 2). Azok, akik felebbe-zésre való tekintettel rövid i-dőre szóló tartózkodási enge-délyt kaptak, kötelesek okmá-nyaikat a sigurantán átvenni és a felebbezést a helybeli mun-kaügyi hivatalnál benyújtani.

— **Mindent megtalál az olva-só az ELLENŐR-ben,** Tóth Sán-dor rendkívül nívós és jólszerkesz-tett politikai, kritikai és közgaz-dági lapjában, mely minden másod-ik vasárnap 52 oldal terjedelemben, igen tartalmas KÖZGAZDASÁGI É-LET és változatos, színes SZINHÁZ ÉS TÁRSASÁG rovatokkal, tudósi

tásokkal az ország minden részéből jelenik meg. Az ELLENŐR ára 20 lei kapható mindenütt.

— **Ha végig bűngösszük az ősz-szes lapokat és keressük bennük a szenzációs események leírását,** — szinte fogadást mérnénk tenni rá, — hogy a legjobban megírt riport és a szenzációs — szenzációsabb e-semény nem vált ki az emberek-nél oly hatalmas érdeklődést, mint ami-kor Barna Béla fűszer és csemege kereskedését, — a volt Cooperativa helyén — a mai kornak megfelelő-en újonnan átalakítva és teljesen modernül berendezve megnyitotta. A Révai Lexicon hatalmas szóállo-mánya is kevésnek bizonyulna, ha abból a megfelelő jelzőket akarnók felsorakoztatni ennek a páratlanul álló csemege kereskedésnek kellő illusztrálására, — így csupán annak a ténynek megállapítására szorítko-zunk, hogy ma már mindenki tisztában van azzal, hogy akkor jár jól ha Barna Béla fűszer és csemege-kereskedésében vásárol, vagy ha annak előnyösen ismert falatozójában falatozik.

— **Néhány szál mákvirág a Farkas dinasztia bűn-csokrából** című kifogyhatatlan adatközlésünk e heti számunk-ból fontosabb anyag torlódás-miatt kimaradt. Mihelyt terünk ismét megengedi, úgy folytat-juk cikksorozatainkat, — a Far-kas dinasztia már amugyis rodt-hadásnak indult mákvirágjairól.

Szerkesztői üzenetek:

— **Társaságbelli Loco:** Szépitő-szerek ajánlásával nem foglalko-zunk. Tessék lapunk hirdetési ro-vatát átnézni, — ott feltétlenül ta-lál ilyet is.

— **K. M. Carel:** Kéziratokért, pláne ilyenekért csak akkor fizetünk, ha nem küldik be.

— **Színház pártoló, Loco:** Tö-kéletesen igaz van. A director minden tőle telhetőt elkövet, hogy a közönség meg legyen elégedve. Hogy a közönség a jó előadások da-cára sem jár a színházba, — sajnos — azon sem a director, sem mi nem változtathatunk. A közönséget meg-javítani nem tudjuk és nem is fel-adatunk.

A hét humora

— Ugyan kertész bácsi, mit te-hetnék ide a tavasszal az új veren-da oszlopai mellé, ami azonnal futna?

— Svábogarat, — nagyságos asz-szony!

S z i n h á z

Heti műsor:

Hétfő: Ábris rózsája. Félhely-árakkal.

Kedd: Lisistrata, operett. „A” bérlet.

Szerda: Mary Dugan bűnpö-re. Bemutató. „B” bérlet.

Csütörtök: Mary Dugan bűn-pö-re. „C” bérlet.

Péntek: Gyurkovics fiuk fél-helyárakkal.

Szombat d. u.: Operett, egy-séges helyárakkal.

Este: Csökkeringő, operett bemutató. „A” bérlet.

Vasárnap d. u.: Ábris rózsája, félhelyárakkal.

Este: Csökkeringő.

Apolló

Hétfőn és kedden: **Royal cir-kusz titka.** Cirkuszi dráma.

Uránia

Hétfőn és kedden: **Patt és Patachon** a bombagyárban. Burleszk komédia.

Hol vásároljunk?

Őnnek nem kerül fáradságába s a hirdetővel és velünk szemben is kedves figyelmet tanusít, ha vásárlásnál a „Hétfői Friss Ujság”-ra hivatkozik!

PUBLICATIE.

Cu onoare se publica spre cunostinta generala ca in ziua de 12 Decembrie 1928. oare 10 se va tine licitatie publica, prin oferte inchise si sigilate. pentru darea in intreprindere a carnei, untelui si slaninei necesara corporilor si serviciilor din Garnizoana Satu Mare pe timp de 1 an. incepand dela 1 Ianuarie 1929 si pana la 31 decembrie 1929.

Cantitatile sunt circa:

150.000 kgr. carne de vita
8.000 kgr. carne de vitel sugaci
10.000 kgr. carne de porc
3.000 kgr. untura topita
8.000 kg. Slanina.

Conditiiunile si caetul de sarcine se pot vedea in zilele de lucru in Cancelaria Garnizoanei Satu-Mare / Strada Corvinilor Nr. 1/.

Licitatia se va tine in conformitate cu art. 72-83 din Legea Contabilitatii publice iar concurrentii, odata cu oferta, vor depune si garantia de 10% din valoarea totala a furniturii.

Aceasta garantie va numai in depuneri la consignatiuni, efecte de stat sau un cec al Bancii Nationale.

Licitatie se va tine, la Comandamentul Garnizoanei Satu-Mare Strada Corvinilor No. 1.

Comandantul Garnizoana Satu-Mare Colonel /ss/ Popovici Nr. 3038
din 5 Noembrie 1928.

Hangszerek és alkatrészek

legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása az **Ecco** hangszer üzlet

Szatmár, S. Stefan cel Mare (Kazinczy u) 12 Vállal: Hangszerjavítást, vonó szűrőzést és Rakett hurozást. Sport felszerelések egyedül nagy raktára

Legújabb!

Szemöldök formálása és festése! Ered. növényi „Henna”

Hajfestés! Rosszul festett hajak rendbehozatala!

Robella kozmetika

Satu-Mare. P. Bratianu 6 szám.

I. emelet. Telefon 27.

Ondótlás! Hajvágás! Manikur!

Legszebb **Perzsa szőnyegek**, legjobb angol **gyapjú fonalak** legelőnyösebben

őzv. Friedmann Jenőné-nél (Östreicher palota)

Férfi kalapját 50-leiért javítja és újjá alakítja az Amerikai Jelenik féle kalap üzem Str. Col. Jakobini (v. Várdomb u.) 25 szám

A „Victoria”

kávéház szolid család szórakozóhely, mely teljesen modernül át van alakítva. Esténként kitűnő zene, bel- és külföldi lapok, mérsékelt árak.

IFJ. WEISZ IGNÁTZ

posztó, kész férfi-és gyermek ruha áruháza Satu-Mare

Piața Bratianu 24. (Ciszmadia szín alatt.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Menyasszonyi, — nyoszolyóányi **csokrok, koszorúk** és különféle élő-és mű **virágok** a legolcsóbban

Berey Károlyné

virágüzletében szerezhetők be. Szatmár, Kazinczy ucca 11

Kitűnő BORT állan-

dóban

PISZELNÉL

Stefan cel M. (Kazinczy u) 6 sz. nagyobb tételben is legolcsóbb napi árban.

Halmes fogászati műterem

Satu-Mare,

Verbőczy ucca 11. (Kath.

Legényegylettel szemben)

Készít: műfogakat, arany fogkoronákat és fogtöméseket.

Mű és Sima öröklést garantált

minőségben és olajsajtoltást

a legolcsóbban végez a

László malom Tel.: 390.

Üveg és porcellán

szükségleteinek beszerzésénél bizalommal keressen fel **KLEIN TESTVEREK** üveg és porcellán üzletét, a Str. Lucaciu (v. Hám János u) 4 szám alatt, a Színházzal szemben. Az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árban kerülnek eladásra. **Szatmár legolcsóbb üveg és porcellán áru bevásárlási forrása!**

Hó! Megállj! Itt a jó bor! Itt igyál! Demkő Mihály

vendéglője a báró Vécsey házban megnyitott. Kitűnő villásreggeli, házias konyha, olcsó abbonoma kihordásra is. Tisztán kezelt, nagyszerű italok. Mindenkor frissen csapolt sör. Kellemes, barátságos szórakozóhely.

Az Önálló Asztalosok

Butorcsarnokában Bul. Basarabilor (Battyhányi ucca) 1. sz. alatt ebédlőt, hálót, férfi szobát, magányos ágyat, hencsert, diványt és madracot a legutányosabban szeresheti be.

Kovács és Sziráczki villany szerelési vállalata SATU-MARE

P. Bratianu (v. Deák-tér) 2. Villanszereléseket, javításokat szakszerűen és jutányosan vállal.

Ha Szatmáron van dolga

okvetlenül keresse fel az állomással szemben levő, jó hírnévnek örvendő

„P A R K”

szállodát és éttermet. Olcsó és nyugalmat nyújtó szobái garantált férégmentesek. Szigoruan orth. כשר kóser házi konyha. Elsőrendű borok.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szőrmebundák és szőrmeáruk

legolcsóbb beszerzési forrása

RUBIN

szőrmeáruháza a Színházzal szemben.

Hó és sárcipő

szakszerű javítását vállalja

Eördögh Alajos

cipész Madách u. 3. Mérték után elegáns és tartós cipőket készít!...

Tevjovits József

vizumoztatási irodája

Dácia udvar

Gyorsan, pontosan és olcsón teljesíti megbízatásait

Hirdessen a

„Hétfői Friss Ujság”-ban

„Nationala”

Általános Biztosító Társulat

Alapítva: 1882

Vezérképviselő:

Piața Bratianu 5. (Gindl-udvar)

720-as benzin

A Str. Horia (v. Károlyi köz) 5. szám alatti telephelyünk előtt felállított legmodernebb **automatikus benzintöltő állomás**on mindenkor legolcsóbban kapható.

Ejjeli szolgálat

Vas és Vasár behozatali r. t. Lincoln FORD Fordson osztálya

Szülők figyelmébe!

Az 1928-1929 tanévre mindenemű kötött, szövött és rövidáruk úgy fiúknak, mint lányoknak legolcsóbban szerezhetők be

Mertz József

üzletében. P. Bratianu 16

Alapított: 1892.

Értesítés

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy

uj szabóüzletet

nyitottam, ahol a legelegánsabb öltönyök, felöltők, télikabátok stb. készülnek. Szíves pártfogást kér:

Lath Sándor

uriszabó: Str. Decebal (Köcsy) 1. Első osztályu nagy munkás és tanuló felvétetik.

Tüzifa

legolcsóbb beszerzési forrása

Fischer Hermann

Telefon: 122—123

A n. é. közönség szíves figyelmébe.

Mindennemű cipőfelsőrészeket, tűzéseket szakszerű kivitelben, igen jutányosan vállallok. Elegáns, tartós cipőket mérték után készítek.

Dézszy Gyula Harcos u. 3

Ha olcsó és szép nyomtatványokat akar,

kérjen árajánlatot a nyomdában

Str. Cuza Voda (Eötvös ucca) 8

Hirsch

ROSZBERNAT
órás és ékszerész
SATUMARE

Strada Mihai Viteazul (v. Rákóczy ucca) 31.

Állandóan alkalmi vételek! Antik tárgyak, arany és ezüstneműek vétele és eladása. Óra és ékszer javítások. Optikai cikkek orvosi rendeletre.

Nyomatott a Hirsch féle nyomdai műintézet gyorsajtóján Satu-Mare